ශ්‍රී ලංකාවේ පවුල් නීතිය තුළ පවතින නීති පිළිගැටුම් හඳුනා ගැනීම සහ ප්‍රතිකර්ම නිර්දේශනය

ප්‍රිනීතා බණ්ඩාරනායක*

"Legal pluralism is a central theme in the reconceptualization of the law and society relation."

- Sally Engle Merry

ශ්‍රී ලංකාවේ නීති පද්ධතිය විමර්ශනය කිරීමේ දී පෙනී යන්නේ එය එකිනෙකට වෙනස් නීති පද්ධති රැසකින් හෙවත් බහුවිධ නීති පද්ධතියකින් යුතු වන බවයි. මෙම තත්ත්වය පැහැදිලිවම දැකගත හැකි වන්නේ ලංකාවේ පවුල් නීතිය තුළයි. ශ්‍රී ලංකාවේ පවුල් නීතියට රටේ සාමාන්‍ය නීතිය මෙන්ම උඩරට නීතිය, මුස්ලිම් නීතිය සහ තේසවලාමේ යන නීතීන් සියල්ලම ඇතුළත් වේ. මෙම නීති අදාළ වීමේ දී එම අදාළත්වයෙන් ඉවත් වීමට ශ්‍රී ලාංකිකයන් සතුවන්නේ 'සීමා සහිත නිදහසකි'. නමුත් සමහර නීතීන් පොදුවේ සියළුම ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට අදාළ වන අවස්ථා ද දැකගත හැක. පවුල් නීතියේ පවතින මෙම බහුවිධතාවය පොදු සම්මතයන් බොහෝ අවස්ථාවල දී අනුගමනය කරන නමුත්, සමහර අවස්ථාවල දී රටේ සාමාන්‍ය නීතිය විශේෂ නීති සමග ගැටෙන අවස්ථා ද පවතී. එවන් අවස්ථා පවුල් නීතියේ මූලික සංකල්ප කිහිපයක් ආශ්‍රයෙන් සළකා බැලිය හැක.

(1) විවාහය

විවාහය යනු දෙපාර්ශවයක් අතර ඇතිවන තවත් එක් සාමාන්‍ය ගිවිසුමක් නොවේ. එය සමාජ තත්ත්වයක් ඇතිකරමින්, සමාජය කෙරෙහි ඍජු ප්‍රතිවිපාක ඇතිකරන අයිතිවාසිකම් බලාත්මක කරන ගිවිසුමකි. ශිෂ්ටසම්පන්න සමාජයක පදනම විවාහයයි. ශ්‍රී ලංකා නීතිය තුල විවාහය සම්බන්ධයෙන් බලවපත්නා නීතීන් වන්නේ,

1.1907 අංක 19 දරණ සාමාන්‍ය විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ ආඥාපනත

2.උඩරැටියන්ට අදාළ වන 1952 අංක 44 දරණ උඩරට විවාහ සහ දික්කසාද පනත

3.මුසල්මානුවන්ට අදාළ වන 1951 අංක 13 දරණ මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනත

උඩරට නීතිය

උඩරට විවාහ සහ දික්කසාද පනතේ 4(1) වගන්තිය මගින් එම පනත යටතේ විවාහ වීම සඳහා අවම වයස සම්පූර්ණ කිරීම අත්‍යවශ්‍යවන බව දක්වා ඇත. 1995 අංක 19 දරණ සංශෝධනයෙන් සංශෝධිත 66 වගන්තිය මගින් විවාහාපේක්ෂිත දෙපාර්ශවය සඳහාම අවම වයස දහඅට බව දක්වා ඇත. නමුත් තවදුරටත් මෙම පනත තුළ,

1.වයස අවුරුදු දහඅට ට අඩු විවාහවලට අවසර ලබාදෙන 4(2), 4(3) අනු වගන්ති ද,

2.බාල වයස්කාර විවාහයක් දෙමාපිය හෝ වෙනත් අධිකාරියක කැමැත්ත මත සිදුකිරීමට අවසරය ලබාදෙන 8 සිට 15 දක්වා වගන්ති ද,

පැවතීම හේතුවෙන් 1995 සංශෝධනය මගින් විවාහ වීමේ අවම වයස සම්බන්ධයෙන් සිදුකළ පරිසමාප්ත සීමා කිරීම, නෛතිකව අර්ථ ශූන්‍ය ස්වභාවයක් ගනී. ප්‍රයෝගිකව <u>ගුණරත්නම් එ. රෙජිස්ට්‍රාර් ජෙනෙරාල්</u> නඩුවෙන් පසුව ලංකාව විවාහ වීමේ අවම වයස වයස අවුරුදු දහඅට බවට පිළිගැනීමක් ලැබුනද, හරයාත්මක වශයෙන් ඒ සම්බන්ධයෙන් උඩරට නීතිය තුළ පවතින ගැටීම් අවම කිරීම සඳහා එම වගන්ති සංශෝධනය විය යුතු බව පෙනී යයි.

<u>ගුණරත්නම් එ. රෙජිස්ට්‍රාර් ජෙනෙරාල්</u>

නීත්‍යානුකූලව විවාහ විය හැකි අවම වයස දහඅට බවට නීතිගත වීමත් සමඟ, විවාහපේක්ෂිත දෙපාර්ශවයම වයස අවුරුදු දහඅටට වැඩි නම් මිස, සිදුකරන කිසිම විවාහයක් වලංගු විවාහයක් නොවේ. විවාහපේක්ෂිත එක් පාර්ශවයක් හෝ වයස අවුරුදු දහඅටට අඩු නම් එවිට දෙමාපිය කැමැත්ත හෝ වෙනත් අධිකාරියක කැමැත්ත මත එම විවාහය සිදුකළ නොහැක.

තේසවලාමේ

සාමාන්‍ය විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ ආඥාපනතේ දීර්ඝ නාමය සහ අර්ථ නිරූපණ වගන්තිය එක්ව කියවූ කළ,තේසවලාමේ නීතියෙන් පාලනය වන පුද්ගලයන්ට විවාහ

* අවසන් වසර, ශ්‍රී ලංකා නීතිවිද්‍යාලය

©All rights reserved

ISSN 1800-055X Vol. Iv

MANURAWA 2020

ලියාපදිංචිය සඳහා අදාළ වන්නේ සාමාන්‍ය විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ ආඥාපනත බව පෙනීයයි.

<u>ත්‍යාගරාජා එ. කුරුක්කල්</u>

නඩුවේ දෙපාර්ශවය හින්දු බ්‍රාහ්මණයන් වූ නිසා, ඔවුන්ගේ චාරිත්‍රානුකූල නීතිය අනුව සෑම ගැහැණු දරුවෙක්ම යෞවනෝදයට (එනම් වයස අවුරුදු දොළහ වීමට පෙර) පත් වීමට පෙර විවාහ වීම අවශ්‍ය වූ බවට ඉදිරිපත් වූ ආයාචනය ප්‍රතික්ෂේප කරමින් අධිකරණය පැවසුවේ, සාමාන්‍ය විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ ආඥාපනතේ පැහැදිලිවම දැක්වෙන පරිදි හින්දූන් එම පනතේ විධිවිධානවලට යටත් වන බවයි.

එසේමසාමාන්‍ය විවාහ ලියාපදිංචි ආඥාපනතේ 41(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව විවාහ ලියාපදිංචිය හොඳම සාක්ෂියක් පමණක් ලෙස සැලකෙන නිසා, තේසවලාමේ අදාළ වන්නන්ට ස්වකීය චාරිත්‍රානුකූල විවාහයන් මේ යටතේ සිදුකර ගත හැක.

<u>වල්ලිඅම්මා එ. අන්නම්මා</u>

ආඥාපනතේ පවතින උපචාරයන්ට අනනුකූලව සිදු කෙරෙන විවාහයන් අවලංගු විවාහයන් සේ සලකන කිසිදු නීතියක් දැන් නොපවතී.

මුස්ලිම් නීතිය

මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනත ශ්‍රී ලාංකික මුස්ලිම්වරුන්ගේ වෛවාහක සම්බන්ධතාවල දී අදාළ වේ. මුස්ලිම් විවාහ නීතිය සාමාන්‍ය නීතිය සමඟ ගැටෙන අවස්ථා වන්නේ,

1.මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනත ප්‍රකාරව විවාහ වීමේ අවම වයසක් දක්වා නොමැත. නමුත් එහි 23 වගන්තිය ප්‍රකාරව අවුරුදු දොළහෙන් පහළ මුස්ලිම් දැරියන්ව විවාහ කළ හැක්කේ ක්වාසි අවසරය මත පමණකි. නමුත් එසේ විවාහ කරගන්නා වයස අවුරුදු දොළහට අඩු දැරියන් සමග බිරිඳ ලෙස හෝ ලිංගික සම්බන්ධතා පැවැත්වීම දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ 363 වගන්තිය ප්‍රකාරව ස්ත්‍රී දූෂණ වරදක් වීම ගැටළුවකි.

මුස්ලිම් විවාහ හා දික්කසාද පනතේ 16 වගන්තිය ප්‍රකාරව පෙනී යන්නේ එම පනත විසින් ලියාපදිංචි කළ මෙන්ම නොකළ විවාහ ද වලංගු විවාහ ලෙස සලකන බවයි. ඒ අනුව "ක්වාසි අවසරය ලැබේ නම් අවුරුදු දොළහට අඩු දැරියක් පවා විවාහ කර දීමට හැක" යන වගන්තිය අදාළ වන්නේ ලියාපදිංචි කරන විවාහ සම්බන්ධයෙන් පමණි. ක්වාසිවරයාගේ අනුදැනුමක් නොමැතිව වයස අවුරුදු දොළහට අඩු දැරියක් චාරිත්‍රානුකූලව විවාහ කරදීම මුස්ලිම් නීතිය තුළ වලංගු වේ.

ගැටළුව වන්නේ මෙවන් ලාබාල වයසක දැරියක් විවාහයෙන් පසුව ඇතිවන වගකීම්, යුතුකම් සහ බැඳීම් ඉටු කිරීමට කායිකව, මානසිකව, සමාජීයව සහ ආකල්පමය වශයෙන් සූදානම් ද යන්නයි. මෙය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ දැක්වෙන සමානාත්මතාවයේ මූලික අයිතිවාසිකම කඩකිරීමක් ලෙස දැකගත හැක. එසේම අධ්‍යාපනය ලබාගැනීම සඳහා දරුවෙකුට පවතින ළමා අයිතිවාසිකම් සමඟ ද මෙම ප්‍රතිපාදනය ගැටෙන අවස්ථා දැකගත හැක. ශ්‍රී ලංකාවේ අනිවාර්යය මූලික අධ්‍යාපනය ලැබීමේ අවම වයස් සීමාව ද වයස අවුරුදු දහසය වේ. මෙය කිසිදු වෙනසක් නොමැතිව සෑම පුරවැසි දරුවෙකු විෂයෙහිම යෙදෙන අතර, ඒ අනුව මෙහිදී මෙම ළමා විවාහ හේතුවෙන් මුස්ලිම් දැරියන් අසාධාරණයට පත්වන බව පෙනී යයි.

තවද එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අයිතිවාසිකම් ප්‍රඥප්තියේ පළමු වගන්තිය ප්‍රකාරව වයස අවුරුදු දහඅටට අඩු සෑම පුද්ගලයෙක්ම දරුවෙකි. එහි 35, 36 වගන්ති ළමා විවාහයන් තුරන් කිරීම සම්බන්ධ ප්‍රතිපාදන දක්වයි. මෙවන් දේශීය සහ අන්තර්ජාතික නෛතික ප්‍රතිපාදන සමග ගැටෙන මෙම වගන්තිය සංශෝධනය සම්බන්ධයෙන් 2010, 2011 CEDAW Country Report, ශහබ්දීන් කමිටු වාර්තා වැනි නීති ප්‍රතිසංස්කරණ කමිටුව මගින් ද යෝජනා ඉදිරිපත් වුවත් අදටත් මෙම නීතිය තවදුරටත් ක්‍රියාත්මකව පවතී.

2.මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනතේ 17(2) අනු වගන්තිය ප්‍රකාරව විවාහ සහතිකයේ මනාලියට අත්සන් කිරීමට තැනක් නොතිබීම සහ විවාහ උත්සවයට ද මනාලියට සහභාගී විය නොහැකි නිසා ඇගේ කැමැත්ත වාලිවරයා හරහා දැනුම්දීමට සිදුවීම සාමාන්‍ය විවාහ ආඥාපනතේ 15 වගන්තියේ දැක්වෙන 'දෙපාර්ශවයේ ස්වාධීන කැමැත්ත' යන සාධකය සම්බන්ධයෙන් ගැටළුවක් ඇතිකරයි.

සාමාන්‍ය විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ ආඥාපනතේ 15 වගන්තියේ වලංගු

MANURAWA 2020

©All rights reserved
ISSN 1800-055X Vol. Iv

විවාහයකට අත්‍යවශ්‍ය ශක්නුතාවයක් ලෙස දෙපාර්ශවයේ ස්වාධීන කැමැත්ත දක්වයි. නමුත් මුස්ලිම් නීතිය විවාහයක දී මනාලියගේ ඍජු කැමැත්ත සම්බන්ධයෙන් වැඩි අවධානයක් යොමු නොකරයි. එසේම ඇය විවාහ මංගල්‍යයට සහභාගී වීමක් ද දැකගත නොහැක.

ශ්‍රී ලංකාවේ මුස්ලිම් විවාහයක් සිදුවන්නේ මනමාලයාගේ ඉජාබ් (යෝජනාව) මනමාලියගේ වාලිවරයා (විවාහ භාරකාරයා) විසින් කබූල් (ප්‍රතිග්‍රහණය) කිරීමෙනි. මෙහිදී මනමාලයා, වාලිවරයා සහ පූජකයා පමණක් විවාහ උත්සවයට සහභාගී වේ. මනමාලියගේ කැමැත්ත න්‍යායාත්මකව අත්‍යවශ්‍ය නිසා විවාහ භාරකරු අවම වශයෙන් සාක්ෂිකරුවන් දෙදෙනක් සමඟ මනමාලිය අසලට ගොස්, ඇගේ කැමැත්ත විමසා එය පූජකවරයාට දක්වයි. පූජකවරයාට අවශ්‍ය නම් වාලිගේ ප්‍රකාශය සාක්ෂිකරුවන් මගින් සනාථ කරගත හැක. මින් පසුව විවාහ ලියාපදිංචිය සිදුවේ. න්‍යායාත්මකව මෙහි ගැටළුවක් නොපෙනුන ද, මනමාලියගේ ඍජු කැමැත්ත පූජකවරයාට දැන ගැනීමට නොහැකි වීම මත ප්‍රායෝගිකව මෙහි දී මනාලියට අසාධාරණයක් සිදු වේ.

3.මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනතේ 47(2) අනු වගන්තිය ප්‍රකාරව අත්තනෝමතික ලෙස විවාහයට අවසර නොදෙන වාලිවරයෙක් සිටී නම් එවිට, මනාලියට ක්වාසිවරයාගේ අවසරය මත විවාහ විය හැක. එහෙත් මෙහිදී දෙවන ජනරජ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 12(1), 12(2) යන අනු ව්‍යවස්ථා ද, කෑඋ සම්මුතියේ 16 වගන්තිය ද වැනි අන්තර්ජාතික සම්මුතිවල දැක්වෙන වගන්තීන් ද උල්ලංඝනය වීමක් දැකගත හැක.

උක්ත නෛතික ප්‍රතිපාදන සියල්ලෙන්ම අපේක්ෂා කෙරෙන්නේ කාන්තාව ද පුරුෂයා මෙන්ම නීතිය ඉදිරියේ සමානාත්මතාවයකින් යුතුව සහ වෙනස්කම්වලින් තොරව සැලකීමට භාජනය වීමයි. නමුත් සමස්ථයක් වශයෙන් ඉස්ලාම් නීතිය තුළ දැකගත හැකි සුවිශේෂී ම ලක්ෂණයක් වන්නේ පියාට තම දරුවන්ගේ විවාහයන් සම්බන්ධයෙන් පවතින අසීමිත සහ නියත බලයයි. මුස්ලිම් කාන්තාවකගේ වාලිවරයා සාමාන්‍යයෙන් ඇගේ පියා හෝ පියා නොමැති නම් එවිට ඇගේ පීතෘ පාර්ශවයේ පුරුෂයෙක් වේ. ඒ අනුව පෙනී යන්නේ රෝම නීතියේ පැවති පැට්‍රියා පොටෙස්ටා හෙවත් පීතෘ මූලික බලයට යම් සමානකමක් දක්වන ස්වරූපයක් මෙහි දී පවතින බවයි.

මෙම අහිතකර බලය ආගමික සහ නෛතික සිද්ධාන්ත මගින්ම සීමා කරමින්, මානුෂීය ලෙස ක්‍රියාත්මක කරනු වස් මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනතේ 47 (2) වැනි වගන්ති න්‍යායාත්මකව පවතී. නමුත් ස්වභාවයෙන්ම පුරුෂ මූලික සමාජයක් වන මුස්ලිම් ප්‍රජාව තුළ මෙම නෛතික ප්‍රතිපාදනවල ප්‍රායෝගික ඵලදායීතාවයක් පවතී ද යන්න ගැටළුවකි. විශේෂයෙන්ම මුස්ලිම් සමාජයේ පවතින ආවෘත ස්වභාවය, නීත්‍යානුකූල ක්‍රියාමාර්ගවලට එළඹීමේ දී මතුවන ගැටළු, මුස්ලිම් කාන්තාවන් සමාජයට විවෘත වීමට දක්වන පසුගාමී ස්වභාවය මෙන්ම දරිද්‍රතාවය සහ නූගත්කම වැනි හේතු මත ප්‍රායෝගිකව 47 (2) වැනි වගන්තිවල ක්‍රියාකාරීත්වය අවම වේ මේ හේතුවෙන් මුස්ලිම් කාන්තාවන් තමන්ගේම විශේෂ නීතිය තුළ දී අසාධාරණයට ලක්වන අවස්ථා බහුලව දැකගත හැක.

4.මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනතේ 24 වගන්තිය ප්‍රකාරව මුස්ලිම් පිරිමියෙක් බහු විවාහ සිදුකර ගැනීම වරදක් නොවුණ ද, විවාහපේක්ෂාවෙන් පමණක් මුස්ලිම් ආගමට හැරුණු පුද්ගලයන්ගේ පෙර වෛවාහක නීති සමග මුස්ලිම් නීතිය ගැටුණ අවස්ථා අතීතයේ දී දක්නට ලැබුණි. **අබේසුන්දර එ. අබේසුන්දර නඩුව** මේ තත්ත්වය සම්බන්ධ සුවිශේෂී නඩු තීන්දුවකි.

අබේසුන්දර එ. අබේසුන්දර

මෙම නඩුවේ දී ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ තීන්දුව වූයේ, සාමාන්‍ය විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ ආඥාපනතේ 18, 19, 35 (1) සහ 35 (2) වගන්ති සියල්ල එක්ව ගත්කළ පැහැදිලිවම පෙනෙන පරිදි, මෙම ආඥාපනත මගින් බහු විවාහයන් තහනම් කර ඇති නිසා වගඋත්තරකරු සිදුකළ ඒකපාර්ශ්වීය ඉස්ලාම් ආගමට පරිවර්තනය වීම මගින්, ස්වකීය පූර්ව විවාහය සම්බන්ධයෙන් පවතින ව්‍යවස්ථාපිත බැඳීම් සහ වගකීම්වලින් ඔහු නිදහස් නොකෙරේ.

මෙහිදී ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් නීතිපති එ. රීඩ් සහ රීඩ් එ. නීතිපති යන නඩු දෙකේ දී පරිදි, වගඋත්තරකරුගේ ඉස්ලාම් ආගමට පරිවර්තනය වීමේ සද්භාවී චේතනාව ප්‍රශ්නගත නොකළේය. ඒ වෙනුවට මෙහිදී සාමාන්‍ය විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ ආඥාපනතේ 35 (2) වගන්තිය ප්‍රකාරව විවාහවූවෙකුගේ විවාහයේ පවතින ඒකීය

MANURAWA 2020

©All rights reserved

ස්වභාවය සහ තත්වය සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කෙරුණි. එනයින් ගත් කළ මෙම තීන්දුවේ දී ඉස්ලාම් ආගම සත්‍ය වශයෙන්ම සද්භාවී චේතනාවෙන් යුතුව වැළඳගත්තෙකුට පවා පෙර තමා සිදුකරගන්නා ලද ඒකීය විවාහයෙන් ඇති වූ බැඳීම් සහ තත්ත්වයන් නොසලකා, මුස්ලිම් නීතිය යටතේ බහු විවාහයක් සිදුකරගත නොහැකි බව දැක්විණි. එසේ සිදු කරගන්නා පුද්ගලයන් දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ 362 (ආ) වගන්තිය ප්‍රකාරව ද්විවිවාහය වරදට වරදකරුවන් වන බව තවදුරටත් ප්‍රකාශ කෙරුණි.

(2) දික්කසාදය

දික්කසාදය යනු විවාහය පදනම් කරගෙන ඇතිවන අඹුසැමි සම්බන්ධතාවය සහ ඔවුන්ට කාලත්‍රයන් වශයෙන් හිමිවන වගකීම්,නිසි බලය ඇති අධිකරණයක් විසින් යම් අවස්ථාවක විසිරුවා හැරීමයි. මෙමගින් කාලත්‍රයන්ගේ ජීවිත කාලයන් තුළ දී ඔවුන් අතර සිදු වූ විවාහ සම්මුතිය නෛතික ලෙස බිඳවැටේ. ශ්‍රී ලංකා නීතිය තුළ දික්කසාදය සම්බන්ධව බලපවත්නා නීතීන් වන්නේ,

1. 1907 අංක 19 දරණ සාමාන්‍ය විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ ආඥාපනත

2. උඩරැටියන්ට අදාළ වන 1952 අංක 44 දරණ උඩරට විවාහ සහ දික්කසාද පනත

3. මුසල්මානුවන්ට අදාළ වන 1951 අංක 13 දරණ මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනත

උඩරට විවාහ සහ දික්කසාද පනත යටතේ විවාහවූවන්ට පමණක් එම පනත යටතේම දික්කසාද ලබා ගත හැක. මේ යටතේ වන දික්කසාද පදනම් ලෙස,

1. භාර්යාවගේ අනාචාරය

2.සැමියාගේ අනාචාරය සමග එක්වූ ව්‍යභිචාරය හෝ කෲර සැලකීම මත

3. වසර දෙකක් තිස්සේ සැමියා හෝ බිරිඳ විසින් ස්වකීය කලත්‍රයාව සම්පූර්ණයෙන්ම අතහැර යාම

4. සතුටින් ජීවත් වීමට නොහැකි වීම හෝ සම්පූර්ණ වසරක කාලයක් කලත්‍රයන් වාසයෙන් සහ සංවාසයෙන් තොර වීම

5. අන්‍යෝන්‍ය එකඟතාවය

දැක්විය හැක. සාමාන්‍ය නීතියේ එන දික්කසාද පදනම් වන විවාහයෙන් පසු සිදුකරන අනාචාරය විවාහ වන මොහොතේ පවතින සුව කළ නොහැකි ලිංගික බෙලහීනතාවය ද්වේශ සහගත අතහැර යාම යන පදනම්වලට සාපේක්ෂව උඩරට නීතිය තුළ පවතින සතුටින් ජීවත් විය නොහැකි වීම හෝ වසරක කාලයක් පුරා සම්පූර්ණයෙන් වාසයෙන් සහ සංවාසයෙන් තොර වීම වැනි පදනම් වඩාත් ප්‍රගතිශීලී මුහුණුවරක් ගත්ත ද, උඩරට දික්කසාදයේ දී කාන්තාවට සම අයිතිවාසිකම් හිමි නොවන බව බැලූ බැල්මටම පෙනී යයි. මෙය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ දැක්වෙන සමානාත්මතාවයේ මූලික අයිතිවාසිකම කඩවන අවස්ථාවක් සේම, CEDAW සම්මුතියේ 15(1),16(ජ) වැනි වගන්ති සමඟ ගැටෙන අවස්ථාවක් ලෙස හඳුනාගත හැක.

තේසවලාමේ

වර්තමාන නීතිය අනුව තේසවලාමේ යටතේ සිදුවන දික්කසාදයන් පාලනය වන්නේ සාමාන්‍ය නීතිය යටතේය.

මුස්ලිම් නීතිය

මුස්ලිම් නීතියේ දික්කසාදය සිදුකරන ප්‍රධාන ආකාරයන් වන්නේ,

1. සැමියා විසින් බිරිඳ දික්කසාද කිරීම

2. බිරිඳ විසින් සැමියා දික්කසාද කිරීම

3.දෙපාර්ශවයේම එකඟතාවය මත දික්කසාදයට එළඹීමයි.

ඒ යටතේ

1.මුබාරක් - සිය විවාහ සම්බන්ධතාවය අසාර්ථකභාවයට පත්ව, තම අඹුසැමි සම්බන්ධතා කඩාකප්පල් වී ඇති බව අඹුසැමියන් දෙදෙනාටම හැඟී යන්නේ නම් එවිට අන්‍යෝන්‍ය කැමැත්ත මත සිදුකරගත හැකි දික්කසාදය

2. තලාක් - විවාහ බන්ධනය විසිරුවා හළ බවට ස්වාමිපුරුෂයා විසින් ප්‍රකාශ කිරීමෙන් සිදුකරගන්නා දික්කසාදය

3. කුලා - මුස්ලිම් බිරිඳක් ස්වකීය වෛවාහක දිවිය සම්බන්ධයෙන් අසතුටෙන් සිටින්නේ නම් එවිට, ඇයට දෙවියන් විසින් නියම කළ වෛවාහක යුතුකම් ඉටුකළ නොහැකි තත්ත්වයට පත්වීම මත සිදුකරගන්නා දික්කසාදය

©All rights reserved

MANURAWA 2020

4. ෆෂා - සැමියාගේ කැමැත්ත නොමැතිව බිරිඳ ඉල්ලා සිටින දික්කසාදය

වශයෙන් දික්කසාද ක්‍රම හතරක් දක්නට ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රායෝගිකව ප්‍රධාන වශයෙන්ම භාවිතා වන මුස්ලිම් දික්කසාද ක්‍රමය වන්නේ තලාක් ක්‍රමයයි. මෙහිදී දැකිය හැකි දුර්වලතා කිහිපයක් පවතී.

1. සැමියාගේ එකඟත්වයක් නොමැතිව බිරිඳට දික්කසාදයක් ලබාගැනීමට අපහසු වුවත්, මුස්ලිම් නීතිය තුළ සැමියාට බිරිඳගේ එකඟතාවයෙන් තොරව දික්කසාදය ලබාගැනීමට හැකිවීම ගැටළුවකි. මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනතේ 28 (1) වගන්තිය ප්‍රකාරව, ෆෂා විවාහයක දී කාන්තාවකට දික්කසාද වීමට ලබා දී ඇති පදනම්වල දී හැර, වෙනත් කරුණක් හේතුවෙන් ඇය දික්කසාදය ඇයද සිටින්නේ නම් එවිට, ඇයට 28 (2) වගන්තිය ප්‍රකාරව පනතේ තෙවන උපලේඛණයේ පවතින ක්‍රියාපටිපාටිය අනුගමනය කිරීමට සිදුවේ.

නමුත් පුරුෂයාට තලාක් ක්‍රමය යටතේ දික්කසාදයට එක් තලාක් ප්‍රකාශයක් සෑහේ.

<u>**මොහොමඩ් ෆරුක් ඛාන් එ. මූමින් සහ තවත් අය**</u>

තලාක් හසන් ක්‍රමය ශ්‍රී ලංකාවේ තලාක් දික්කසාද ක්‍රමය ලෙස පිළිගත්ත ද, දෙවන උපලේඛණයේ රීති මාලාවට අනුව එක් තලාක් ප්‍රකාශයක් සිදු කිරීම වුව ද ප්‍රමාණවත්ය.

එසේම ඔහු එක් තලාක් ප්‍රකාශයක් මගින් දික්කසාද වීමේ දී, ඒ බව බිරිඳට දන්වා සිටීමේ වගකීමට පවා බැඳී නොමැත.

<u>**ඕමාර් ලෙබ්බේ එ. සිත්ති මසීඩ්**</u>

සැමියා විසින් කරනු ලබන තලාක් ප්‍රකාශන පිළිබඳව බිරිඳ වෙත දැන්වීමේ වගකීමක් සැමියා මත නොපැවරෙන්නා සේම, බිරිඳට එම තලාක් ප්‍රකාශය නොදන්වා වුව ද සිදුකරන දික්කසාදය වලංගු දික්කසාදයක් වේ.

උක්ත නීති පැනවීමේ මූලාශ්‍රමය ස්වභාවය කුමක් වුවත්, අද වන විට ප්‍රයෝගිකව මුස්ලිම් පුරුෂයන් විසින් උක්ත තත්ත්වය අනිසි ලෙස භාවිතයට ගන්නා අවස්ථා බහුලව දැකගත හැක. සාමාන්‍ය නීතිය තුළ සාමාන්‍ය විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ 19 (2) වැනි වගන්ති මගින් දික්කසාදයේ දී ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්ශවයට සමාන නීති තත්ත්වයක් ලබාදෙමින්, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ දැක්වෙන සමානාත්මතාවයේ මූලික අයිතිවාසිකම සහ CEDAW සම්මුතියේ 16 වගන්තිය වැනි නෛතික ප්‍රතිපාදන සුරකින අවස්ථාවක මුස්ලිම් නීතිය මේ සම්බන්ධයෙන් සංශෝධනය විය යුතු බව පෙනී යයි.

2. ෆෂා ක්‍රමය යටතේ සැමියාගේ කැමැත්ත නොමැතිව දික්කසාදය ලබාගත හැකි පදනම් මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනතේ 28 (1) වගන්තියේ දක්වා ඇත. නමුත් <u>**ශාහුල් හමීඩ් එ. මධාර් උම්මා නඩු**</u>තීන්දුවටඅනුව ලාබාල විය, නොදැනුවත්කම මත අකමැත්තෙන් විවාහ කරදීම වැනි බැලූ බැල්මටම සාධාරණ යැයි හැඟෙන හේතූන් මත දික්කසාදයක් ඉල්ලා සිටින විට පවා සැමියාගේ කැමැත්ත අවශ්‍ය වන්නේ, එම හේතූන් අදාළ වන්නේ 28 (2) උපවගන්තියට වීම හේතුවෙනි. නමුත් සාමාන්‍ය නීතිය තුළ මෙසේ දික්කසාදය සඳහා සැමියාගේ කැමැත්ත අවශ්‍ය වීමක් දක්නට නොලැබේ.

3. තව ද ෆෂා දික්කසාදයක් ලබාගැනීමට නම් එම විවාහය පරිපූර්ණ විවාහයක් බවට පත්ව තිබිය යුතුය. <u>**මශූර් මවුලානා එ. සයිනුල් ශරීෆා**</u>නඩු තීන්දුවේ දැක්වෙන පරිදි විවාහයක් පරිපූර්ණත්වයට පත්වීමට නම් වාසය කර, ලිංගික සම්බන්ධතා පවත්වා තිබිය යුතුය. නමුත් ප්‍රායෝගික තත්ත්වය තුළ දී මෙය ඔප්පු කිරීමේ පවතින දුර්වලතාවයන් මෙන්ම ලිංගික සම්බන්ධතාවයකින් පසුව කාන්තාවකට ඇති විය හැකි අනපේක්ෂිත ගැටළු සම්බන්ධව සලකා බැලීමේ දී, මෙම අවශ්‍යතාවය සංශෝධනය විය යුතු බව දැක්විය හැක.

4. මුස්ලිම් නීතිය යටතේ සැමියා සහ බිරිඳ යන දෙපාර්ශවයම ආගම අත්හැරීමේ දී එම විවාහය බල රහිත විවාහයක් බවට වේ. ඒ අනුව විවාහය ආරක්ෂා කරගැනීමේ චේතනාව වෙනුවෙන්ම පමණක් ඉස්ලාම් ආගම ඇදහීමට අයෙකුට සිදුවිය හැක. මෙය ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ පරිසමාප්ත මූලික අයිතිවාසිකමක් ලෙස සැලකෙන 10 වන ව්‍යවස්ථාවට ද යම් බලපෑමක් එල්ල කරන බවට අයෙකුට තර්ක කළ හැක.

නමුත් සාමාන්‍ය නීතිය තුළ විවාහය සම්බන්ධයෙන් ආගමේ අදාළත්වය ගැන සඳහනක් නොමැති අතර, මුස්ලිම් නීතිය යටතේ පවතින ව්‍යතිරේඛ අවස්ථාව හේතුවෙන් හැර වෙනත් අවස්ථාවන්වල දී ඕනෑම ආගමිකයන් දෙදෙනෙකුට ඒ යටතේ විවාහ වීමට හැක. මේ අනුව යෝජනා

MANURAWA 2020

©All rights reserved

කළහැක්කේ මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනතේ 30 වගන්තිය ප්‍රමුඛව ආගමික අභිමතයන් දැක්වෙන වගන්ති සංශෝධනය කරමින්, ඒ යටතේ ද මුස්ලිම් නොවන දෙදෙනෙකුට විවාහ වීමට මෙන්ම මුස්ලිම් ආගම අතහැරීම මත විවාහය අවලංගු නොවීමට හැකි වන සේ නෛතික ප්‍රතිපාදන නිර්මාණය විය යුතු බවයි.

(3) දරුවන් කුලවද්දා ගැනීම

දරුවන් කුලවද්දා ගැනීම යනු වැඩිහිටියෙකු හෝ වැඩිහිටියන් දෙපළක් නෛතික සම්බන්ධතාවයක් මත පදනම්ව යම් දරුවෙකුගේ නීත්‍යානුකූල භාරකාරයා වෙමින්, දෙමාපිය වගකීම් ඉටුකිරීමයි. මෙම නෛතික සම්බන්ධතාවය මගින් කුලවද්දාගත් දරුවා කුලවැද්දූම්කරුගේ උරුම අනුප්‍රාප්තිකයා බවට පත් කෙරෙන්නේ, ස්වභාවික දෙමාපියන් සමඟ වන සියළුම නෛතික සම්බන්ධතා අහෝසි කරමිනි. මේ සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින නීතීන් වන්නේ 1941 අංක 24 දරණ දරුවන් කුලවද්දා ගැනීමේ ආඥාපනත 1938 අංක 39 දරණ උඩරට නීතිය ප්‍රකාශ කිරීමේ සහ සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාපනත 1806 අංක 06 දරණ තේසවලාමේ රෙගුලාසි

උඩරට නීතිය

මුල්කාලීන උඩරට චාරිත්‍රානුකූල නීතිය තුළ දේපල උරුමකාරත්වය වෙනුවෙන් සිදුකළ කුලවද්දා ගැනීම් දක්නට ලැබුණි. වර්තමානයේ දී උඩරට නීතිය ප්‍රකාශ කිරීමේ සහ සංශෝධනය කිරීමේ ආඥාපනතේ 7(1) වගන්තිය යටතේ මෙන්ම, දරුවන් කුලවද්දා ගැනීමේ ආඥාපනතේ 16 වගන්තිය යටතේ ද උඩරටියන්ට දරුවන් කුලවද්දා ගත හැකිය. උඩරට නීතියේ වැදගත්ම ලක්ෂණය වන්නේ දරුවා කුලවද්දා ගත් බවට ඉල්ලුම්කරු විසින් ප්‍රකාශිතව දක්වා තිබීමයි. මෙහිදී කුලවද්දා ගත් දරුවාට ද ස්වභාවික දරුවකු සේ ම සලකා සියළුම දේපළ උරුමකම් හිමි වේ.

තේසවලාමේ

තේසවලාමේ රෙගුලාසි යටතේ දරුවෙකු චාරිත්‍රානුකූලව කුලවද්දා ගන්නා ආකාරය දක්වයි. නමුත් පසුගිය ශතවර්ෂය තුළචාරිත්‍රානුකූල කුලවද්දා ගැනීම් සම්බන්ධ නඩු ඉදිරිපත්ව නැත. දරුවන් කුලවද්දා ගැනීමේ ආඥාපනතේ 16 වගන්තිය ප්‍රකාරව තේසවලාමේ යටතේ දරුවන් කුලවද්දා ගැනීමට අදාළ වන්නේ සාමාන්‍ය නීතියයි.

මුස්ලිම් නීතිය

ටියාබ්ජි පවසන පරිදි,

"මවුපිය බව දරුවෙකු සහ ඔහුගේ දෙමාපියන් අතර සත්‍යවශයෙන්ම ගොඩ නැගෙන්නේ, ඔහු නීත්‍යානුකූල විවාහයකින් උපත ලද දරුවෙකු වන්නේ නම් පමණි."

ඒ අනුව පෙනී යන්නේ මුස්ලිම් නීතිය ස්වභාවික දෙමාපියන්ගේ දෙමාපිය භාවය වෙනකෙකුට ලබාදීම අනුමත නොකරන බවයි. ඒ හේතුවෙන් මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනතේ හෝ වෙනත් ප්‍රතිපාදනයක මුස්ලිම් දරුවන් කුලවද්දා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් කිසිදු වගන්තියක් නොදැක්වෙන නමුත්, පනතේ 98 (2) වගන්තිය ප්‍රකාරව 'විවාහයට සහ දික්කසාදයට අදාළ සියළු ගැටළු දෙපාර්ශවය අදාළ වන ඒ එක් එක් නිකායේ නීතිය මත පාලනය වන බව' දැක්වේ. ඒ අනුව පෙනී යන්නේ මුස්ලිම් නීතිය තුළ කිසිසේත්ම දරුවන් කුලවද්දා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් නොදැක්වෙන බවයි.

නමුත් කුලවද්දා ගැනීමේ ආඥාපනත යටතේ මුස්ලිම්වරයෙක්ට යම් දරුවෙකු කුලවද්දා ගැනීම තහනම් කර නොමැත. කෙසේ වුවත් මුස්ලිම් අන්තිම කැමතිපත්‍ර රහිත උරුම අනුප්‍රාප්තික ආඥාපනතේ 02 වගන්තිය ප්‍රකාරව, 'මරණයට පත්වන අවස්ථාවේ ශ්‍රී ලංකාවේ වාසිකත්වය හෝ දේපළ හිමි මුස්ලිම්වරයෙකු ගේ අන්තිම කමැති පත්‍ර රහිත උරුම අනුප්‍රාප්තිය පාලනය වන්නේ ඔහු අදාළ වූ නිකායේ නීති ප්‍රකාරව බව දැක්වේ. ඒ අනුව යම් මුස්ලිම්වරයෙකු දරුවෙකු කුලවද්දා ගත හොත්, එම දරුවාට සාමාන්‍ය නීතිය යටතේ ස්වකීය ස්වභාවික දෙමාපියන්ගේ උරුම අනුප්‍රාප්තිය අහිමි වන්නා සේම, මුස්ලිම් නීතිය යටතේ ස්වකීය කුලවැද්දුම් දෙමාපියන්ගේ උරුමය ද අහිමි වීම ගැටළුවකි.

තවද 1884 අංක 02 දරණ අන්තිම කැමතිපත්‍ර ආඥාපනතේ 02 වගන්තිය යටතේ තමාගේ දේපළ තමා කැමති පුද්ගලයෙකු හට කොටස් වශයෙන් හෝ සම්පූර්ණයෙන්ම පවරා දීමට සාමාන්‍ය නීතිය යටතේ යමෙකුට හැකි වුව ද, මුස්ලිම් නීතිය යටතේ පවුලෙන් පිටස්තර පුද්ගලයෙක්ට යමෙකුගේ අන්තිම කැමතිපත්‍රය යටතේ පවරා දිය හැක්කේ තම දේපලෙන් 1/3ක උපරිමයකට යටත්ව ය. ඒ අනුව පෙනී යන්නේ අන්තිම කැමතිපත්‍ර සහිත අනුප්‍රාප්තියේ දී වුවත්, මුස්ලිම්වරයෙක්

MANURAWA 2020

©All rights reserved
ISSN 1800-055X Vol. Iv

කුලවද්දා ගන්නා දරුවෙකු හට අසාධාරණයක් සිදුවන බවයි.

<u>**අස්හාර් ගවුස් එ. මොහොමඩ් ගවුස්**</u>

මෙහි දී ප්‍රශ්නගත කාරණය වූයේ ලංකාවේ මුස්ලිම් නීතිය කුලවද්දා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් නිහඬ නිසා, සාමාන්‍ය නීතියේ එන දරුවන් කුලවද්දා ගැනීමේ ආඥාපනත යටතේ කුලවද්දා ගත් මුස්ලිම් දරුවෙකු එම කුලවැද්දූම් දෙමාපියන්ගේ අන්තිම කැමතිපත්‍ර රහිත දේපළ අනුප්‍රාප්තියට උරුමකම් කිව හැක්කේ ද යන්නයි. මෙහි දී අධිකරණ තීන්දුව වූයේ, ශ්‍රී ලංකාවෙහි මුස්ලිම්වරුන් සියල්ලෝම ස්වකීය පෞද්ගලික නීතිය වන මුස්ලිම් නීතියෙන් පාලනය වන බවත්, මුස්ලිම් නීතිය තුළ කිසිම හේතුවක් මත දරුවන් කුලවද්දා ගැනීමේ සංකල්පය ප්‍රතික්ෂේප කරන නිසා, දරුවන් කුලවද්දා ගැනීමේ ආඥාපනත යටතේ කුලවද්දාගත් මුස්ලිම් දරුවෙකුට, ඔහු තමාගේ කුලවැද්දූම් දෙමාපියන්ගේ එකම දරුවා වුවත්, ඔවුන්ගේ අන්තිම කැමතිපත්‍ර රහිත උරුම අනුප්‍රාප්තිය හිමි නොවන බවයි.

(4) නඩත්තුව

ශ්‍රී ලංකාවේ පරිපෝෂණය සැපයීම සම්බන්ධයෙන් 1999 අංක 37 දරණ නඩත්තු පනත මෙන්ම, ඊට පෙර පනවා ඇති නඩත්තු ආඥාපනත අදාළ වේ. මෙය මුල්කාලීනව අපරාධමය වගකීමක් පැවරූන සංකල්පයක් වුවත්, අද වන විට නඩත්තු නොකිරීම සිවිල් වරදකි. ප්‍රමාණවත් වත්කමක් සහිත දෙමාපියන් දෙදෙනාටම ස්වකීය විවාහජ සහ අවිවාහජ දරුවන් සම්බන්ධයෙන් වගකීමක් පවතී. නමුත් දරුවන් විසින් දෙමාපියන් නඩත්තු කිරීම සම්බන්ධව අන්‍යෝන්‍ය වගකීමක් පනතේ දක්නට නොලැබෙන අතර, රෝම ලන්දේසි නීතිය යටතේ ද එම ස්වභාවයම දක්නට ලැබේ.

වැඩිහිටියන් නඩත්තුව සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන්නේ 2000 අංක 09 දරණ වැඩිහිටි අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමේ පනතයි. නමුත් මේ පනත සම්බන්ධයෙන් සමාජය තුළ පවතින නොදැනුවත් භාවය මත, වැඩිහිටි නඩත්තුව සම්බන්ධයෙන් වැඩි අවධානයක් යොමු නොවේ. නඩත්තු පනතේ 17 වගන්තිය ප්‍රකාරව රෝම ලන්දේසි පොදු නීතිය යටතේ ගතහැකි සිවිල් ක්‍රියාමාර්ගයන් පනතේ ප්‍රතිපාදන හරහා වැලක්වීමක් සිදුවේ. පෙර ආඥාපනතේ වූ හිස්තැන් වන ආබාධිත දරුවන් නඩත්තු කිරීම සහ දරුවන් විසින් දෙමාපියන් නඩත්තු කිරීම සම්බන්ධයෙන් පොදු නීති සංකල්ප යොදාගනු ලැබේ.

උඩරට නීතිය

උඩරැටියන් සම්බන්ධයෙන් නඩත්තුව සඳහා අදාළ වන්නේ රටේ සාමාන්‍ය නීතිය වන නඩත්තු පනත සහ නඩත්තු ආඥාපනතයි. නමුත් උඩරට විවාහයක් දීග විවාහයක් වන්නේ නම්, පුරුෂයාට බිරිඳ නඩත්තු කිරීමේ සම්පූර්ණ වගකීම පැවරෙන අතර, බින්න විවාහයක දී නම් බිරිඳ පවුලේ ප්‍රධානියා ලෙස සැලකෙන නිසා සැමියාට ඇයව නඩත්තු කිරීමේ වගකීමක් නොපවතී.

තේසවලාමේ

තේසවලාමේ නීතියෙන් පාලනය වන්නන් සඳහා ද අදාළ වන්නේ රටේ සාමාන්‍ය නීතිය වන නඩත්තු පනත සහ නඩත්තු ආඥාපනතයි.

මුස්ලිම් නීතිය

ඉස්ලාම් නීතිය අනුව බිරිඳ, දරුවන්, සේවකයන් වැනි යැපෙන්නන් නඩත්තු කිරීමේ වගකීම දෙවියන් වහන්සේ විසින් පුරුෂයාට නියම කළ දේව නියමයකි. සාමාන්‍ය නීතියේ දී නඩත්තු වගකීම් පැවරෙන ආකාරයන් සහ මුස්ලිම් නීතියේ දී නඩත්තු වගකීම් පැවරෙන ආකාරයන් අතර යම් යම් වෙනස්කම් නීති ආශ්‍රයෙන් සළකා බැලිය හැක. මෙම අවස්ථාවන්වල දී මුස්ලිම් නීතිය සහ සාමාන්‍ය නීතිය සට්ටනය වන බව කිව හැකිය.

1. මුස්ලිම් නීතිය යටතේ පිරිමි දරුවෙකුට නඩත්තුව ලැබිය හැකි වයස් සීමාව සැලකීමේ දී, පිරිමි දරුවෙකු වයෝපූර්ණත්වයට පත්වන තෙක් හෝ ඔහු පසළොස් වන වියට පත්වන තෙක් පමණක් නඩත්තු කිරීමේ වගකීම පියාට පැවරේ. ඒ අනුව මුස්ලිම් නීතිය යටතේ පාලනය වන පිරිමි දරුවෙකු වයස අවුරුදු පහළොව වන විට වයෝපූර්ණත්වයට පත්ව ඇති බව සාමාන්‍ය පිළිගැනීමයි. මෙහි දී ඇතිවන ගැටළුව වන්නේ, වයස අවුරුදු පහළොවක දරුවෙකුට තනිවම තමාව නඩත්තු කරගත හැකි ද යන්නයි.

සාමාන්‍ය නීතිය යටතේ එන නඩත්තු ආඥාපනතේ 2(2), 2(3) සහ 2(4) උප වගන්ති මගින් තමාට තමාව නඩත්තු කරගත නොහැකි ළමයෙකු, වියපත් දරුවෙකු සහ ආබාධිත දරුවෙකුට දෙමාපියන් යටතේ නඩත්තුව ලැබිය හැකි වේ. එම පනතේම 22 වගන්තිය මගින් ඉහත වගන්තිවල දැක්වෙන

MANURAWA 2020

©All rights reserved

පුද්ගලයන් සඳහා අදාළ වන වයස් සීමාවන් දක්වයි. මේ අනුව පැහැදිලිවම තර්ක කළ හැක්කේ මුස්ලිම් නීතිය මගින් පිරිමි දරුවන්ට යම් අසාධාරණයක් සිදුවන බවයි. **බුර්හාන් එ. ඉස්මයිල්** නඩුවේදී දැක්වෙන පරිදි මෙම තත්ත්වය හේතුවෙන් දරුවෙකුට තමාගේ අධ්‍යාපනය ලබාගැනීමට පවතින අයිතිවාසිකම පවා මින් කඩවිය හැක.

එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අයිතිවාසිකම් ප්‍රඥප්තියේ 01 වගන්තිය මගින් වයස අවුරුදු දහඅටට අඩු සෑම පුද්ගලයෙකුම ළමයෙකු ලෙස නිර්වචනය කරයි. එසේම එහි 3(1) වගන්තිය යටතේ ළමයාගේ උපරිම යහපත ද, 6 වගන්තිය යටතේ ළමයාගේ පැවැත්ම සහ සංවර්ධනය ද, 28 සහ 29 වගන්තිවලින් ළමයාට අධ්‍යාපනය ලැබීමට ඇති අයිතිවාසිකම සම්බන්ධ ප්‍රතිපාදන රැසක් දක්වයි. ශ්‍රී ලංකාවේමුස්ලිම් නීතිය මෙවන් අන්තර්ජාතික නෛතික විධිවිධාන සමග පවා ගැටෙන බව දැකගත හැක.

2. නඩත්තු මුදලක් සංශෝධනය කිරීමේ දී එය කළ යුත්තේ එයට ප්‍රබල සහ ප්‍රමාණවත් හේතු ඉල්ලුම්කාර පාර්ශවයන් විසින් ක්වාසිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කොට තහවුරු කිරීම මතය. මෙහි දී මතුවන ප්‍රධානම ගැටළුවක් නම් ක්වාසිවරයාට නඩත්තු මුදල සම්බන්ධයෙන් ක්වාසි අධිකරණය යටතේ පවතින තනි හා අනන්‍ය බලය ප්‍රායෝගික තත්ත්වයන් ආශ්‍රිතව අත්තනෝමතික ලෙස භාවිතයට ගැනීම මත නඩත්තු ගෙවීමට සිදුවන පාර්ශවයට සිදුවන අසාධාරණයයි.

මොහොමඩ් ඉස්මයිල් එ. උම්මා

පියා විසින් සිය දරුවන්ට ගෙවීමට තිබූ නඩත්තු මුදල අඩු කරන ලෙස ඉල්ලා තිබුණේ තමාගේ ආදායම් තත්ත්වය පහත වැටීම පිළිබඳව ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි ද ඉදිරිපත් කරමිනි. නමුත් ක්වාසිවරයා එම ඉල්ලීම ඉවත දමන ලද්දේ 'එබඳු ඉල්ලීමක් මුල් නඩත්තු නියෝගය කළ දින සිට වසර හතරක් යනතෙක් කවර පාර්ශවයක් මගින් හෝ නොකළ යුතුය' යන පදනම මත සිටය. නමුත් 1951 මුස්ලිම් විවාහ සහ දික්කසාද පනතේ 47(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව එසේ සංශෝධන ඉල්ලීමක් කළ යුතු කාලය පිළිබඳව නීතිමය සීමාවක් දක්වා නොමැත. එමනිසා ක්වාසිවරයාගේ තීන්දුව සාවද්‍ය බවට තීරණය කොට, මුල් නඩත්තු නියෝගයේ මුදල අඩුකිරීමට අභියාචනයේ දී තීන්දු කෙරුණි.

3. නඩත්තු මුදලක් වැඩි කර දෙන ලෙස කරන ඉල්ලීමක දී, ඉල්ලුම්කාර පාර්ශවය ඉල්ලා සිටින මුදල ඉක්මවා අවස්ථාවට උචිත පරිදි වැඩි මුදලක් ගෙවන ලෙස නියම කිරීමට ක්වාසිවරයාට බලතල නොතිබීම ද තවත් ගැටළුවකි. මේ නිසා ක්වාසිවරයාට අවස්ථානෝචිතව නඩත්තු මුදල වැඩි කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් මතු වුව ද, ඒ සඳහා අවස්ථාවක් හිමි නොවේ. නමුත් 1999 නඩත්තු පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මහේස්ත්‍රාත්වරයාට තමන් සුදුසු යයි සලකන පරිදි එම නියෝගය අවලංගු කිරීමට හෝ දීමනාව වෙනස් කිරීමට බලතල තිබේ. මෙය සාමාන්‍ය නීතිය තුළ පවතින ප්‍රශංසනීය තත්ත්වයකි.

රයිදීන් එ. රුක්කියා උම්මා

ක්වාසිවරයා මේ සම්බන්ධයෙන් දක්වා ඇත්තේ ඉල්ලුම්කාරිය ඉදිරිපත් කරන සාක්ෂි මත ඇයට වැඩි මුදලක් ලබා ගැනීමට හැකියාවක් පවතින බවත්, ඉල්ලුම් පත්‍රයේ එම මුදල අඩුවෙන් සඳහන් කිරීමට හේතු වූයේ ඇගේ නූගත්කම නිසා බවත් ය. අභියාචනාධිකරණයේ දී ප්‍රකාශ වූයේ මුස්ලිම් නීතිය තුළ එසේ නූගත්කම වැනි සාධකයක් සළකා බලා, අදාළ නඩත්තු මුදල වෙනස් කිරීමේ අවස්ථාවක් ක්වාසිවරයාට හිමි නොවන බවයි.

විමර්ශනය සහ නිගමනය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ නෛතික බහුවිධත්වයක් පැවතීමට හේතු වන්නේ ජාතීන් සහ සංස්කෘතීන් අතර පෙර සිටම පැවතගෙන එන විවිධත්වය, යටත්විජිතකරණයේ ප්‍රතිඵලයන් සහ වෙනත් නෛතික හේතූන් වේ. එමනිසා ලාංකේය සමාජය තුළ විවිධ උප සමූහයන්ට අන්තර්ගත කළ හැකි පුද්ගලයෝ සිටිති. මේ අතරින් උප සමූහයන් කිහිපයක් තුළ අනික් උප සමූහයන්ගෙන් සහ රටේ සාමාන්‍ය නීතියෙන් වෙනස් වන, තමාටම ආවේණික නීති පද්ධතියක් පවතී. ලාංකේය නීති පද්ධතිය බහුවිධ නීති පද්ධතිය ස්වභාවය ගැනීමේ න්‍යායාත්මක පදනම මෙයයි.

නීතිය ද ජාතියක් සේම නුමුහුන් ලෙයින් උපන් සත්ත්වයෙකු නොවේ. විශේෂයෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව වැනි එකිනෙකට වෙනස් හර පද්ධතිවලින් සමන්විත බහුවිධ නෛතික තත්ත්වයක් පවතින රටක එකිනෙකින් ස්වායත්ත නීති පැවතීම සාමාන්‍යයෙන් සිදු නොවේ. 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් 10, 14(1)(ඊ), 16(1) වැනි ව්‍යස්ථා මගින්

MANURAWA 2020

ද මෙම විශේෂ නීතිවල පැවැත්ම තහවුරු කර ඇත. එහෙයින් මෙම විශේෂ නීතීන් සහ රටේ සාමාන්‍ය නීතිය අතර සමහර අවස්ථාවල යම් ඝට්ටනයන් ද සිදු වේ. ඒ අනුව ලංකාවේ පවුල් නීති පද්ධතිය තුළ දැකගත හැකි ගැටළු ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් දෙකකට බෙදිය හැක.

1. සමහර විශේෂ නීතින් හි ප්‍රතිපාදන සහ මූලික අයිතිවාසිකම් අතර ඝට්ටනයක් පැවතීම

2. විශේෂ නීතින් තමන්ගෙන් පාලනය වන යම් යම් පුද්ගලයන් විශේෂීකරණය කරමින් නීති පැනවීම

මෙම ගැටළු විසඳීමේ පියවරක් වශයෙන් ඒකීය නීති පද්ධතියකට යොමු වීමේ අවශ්‍යතාවය සම්බන්ධයෙන් සමකාලීන කතිකාවතක් ඇති වී ඇත. නමුත් විශේෂ නීති සියල්ල පරිඡින්න කොට ඒකීය නීති පද්ධතියකට යාම න්‍යායාත්මකව මෙම ගැටළු වලට විසඳුමක් විය හැකි නමුත්, අනාදිමත් කාලයක සිට පැවතගෙන ආ හර පද්ධතීන් සහ චාරිත්‍රානුකූල නීතීන් වෙනස් කිරීමට උත්සහ දැරීම වාර්ගික සහ ආගමික ගැටීම් ඇති කිරීමට හේතුවක් විය හැක. එමනිසා සිදුකළ හැකි හොඳම විසඳුම සේ නිගමනය කළ හැක්කේ විශේෂ නීතිය සහ සාමාන්‍ය නීතිය ඝට්ටනය වන අවස්ථා හඳුනාගනිමින්, එම ඝට්ටනයන් හැකිතාක් අවම වන සේ නීති සම්පාදනයට කටයුතු කිරීමයි.

MANUPRAWA 2020

©All rights reserved
ISSN 1800-055X Vol. Iv

MANJURAWA 2020

©All rights reserved
ISSN 1800-055X Vol. Iv